

PROGNOZA CEN RYNKOWYCH PODSTAWOWYCH PRODUKTÓW ROLNO-ŻYWNOŚCIOWYCH

W dniu 10 stycznia 2014 r. odbyło się posiedzenie Zespołu Ekspertów ds. Prognozowania Cen Podstawowych Produktów Rolniczych, powołanego przez Prezesa Agencji Rynku Rolnego, które miało na celu zaktualizowanie prognozy cen rynkowych podstawowych produktów rolno-żywnościowych do czerwca 2014 r.

Poniżej zaprezentowano prognozy cen:

- skupu
  - zbóż,
  - trzody chlewnej, bydła i kurcząt,
  - mleka,
- zbytu
  - odtłuszczonego mleka w proszku i masła,

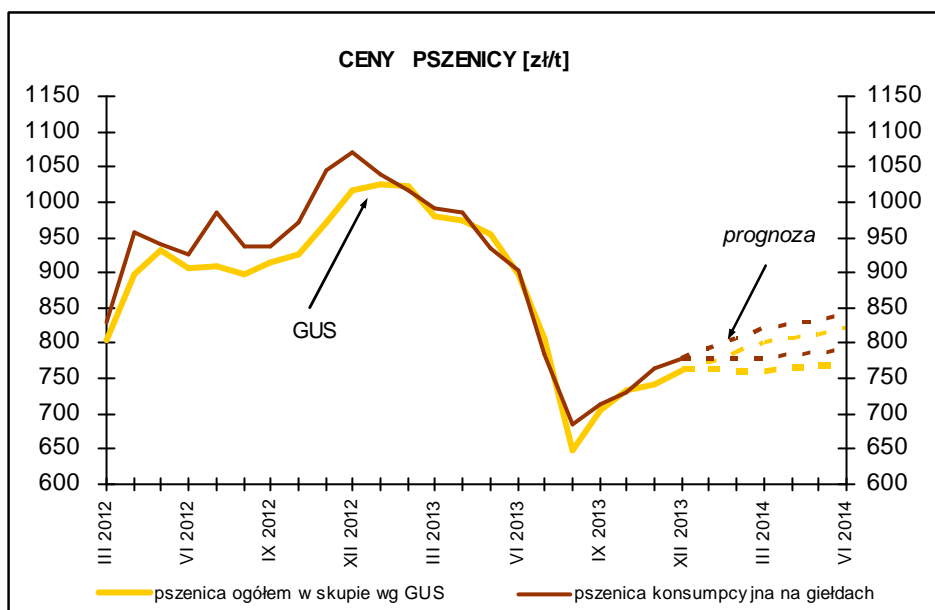
na tle przewidywanych czynników podażowo-popytowych wpływających na ich poziom.

1. RYNEK ZBÓŻ

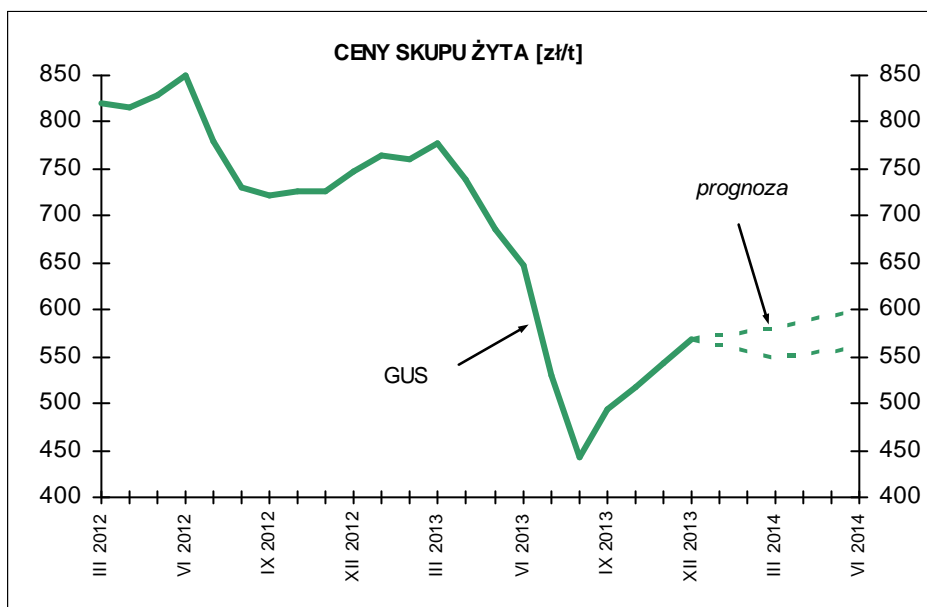
• Aktualna sytuacja cenowa

Dobre zbiory zbóż na półkuli północnej skutkowały spadkiem światowych cen zbóż w okresie żniw. W czwartym kwartale 2013 r., z uwagi na sezonowe zmniejszenie podaży oraz duży popyt na zboża, zwłaszcza w krajach Afryki Północnej i Bliskiego Wschodu, ceny zbóż w Europie Zachodniej wzrosły. Również w Polsce, po spadku w okresie zbiorów, od września 2013 r. ceny zbóż wykazują tendencję wzrostową. Według danych GUS w grudniu 2013 r. w skupie za pszenicę przeciętnie uzyskiwano 761 zł/t, o 17% więcej niż w sierpniu, ale o 25% mniej niż rok wcześniej. Średnia cena jęczmienia wynosiła 760 zł/t (w tym jęczmienia paszowego 749 zł/t). Ceny jęczmienia ogółem były wyższe niż w sierpniu 2013 r. o 17% (paszowego o 21%), ale niższe niż przed rokiem o 11% (paszowego o 10%). Przeciętna cena żyta ukształtowała się na poziomie 569 zł/t, o 29% wyższym niż w sierpniu 2013 r. W porównaniu z notowaniem sprzed roku żyto było o 24% tańsze.

Źródło: opracowanie ARR na podstawie danych GUS i prognozy Zespołu Ekspertów.

W kraju ceny kukurydzy, z uwagi na późniejszy termin zbioru tego zboża, spadały do października 2013 r. W listopadzie i w grudniu 2013 r., przy ograniczonych dostawach do skupu (pomimo rekordowych zbiorów), kukurydza podrożała. W grudniu 2013 r. przeciętna cena skupu tego zboża ukształtowała się na poziomie 632 zł/t. Była ona o 16% wyższa niż w październiku 2013 r., ale o 21% niższa niż przed rokiem.

Źródło: opracowanie ARR na podstawie danych GUS i prognozy Zespołu Ekspertów.

Na początku stycznia na rynku krajowym tradycyjnie obserwuje się sezonowo mniejsze zainteresowanie handlem zbożem. Według danych uzyskanych z podmiotów objętych monitoringiem Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW, w dniach 06–12.01.2014 r. przeciętna cena zakupu pszenicy konsumpcyjnej wynosiła 768 zł/t i była nieznacznie (o 0,3%) niższa niż miesiąc wcześniej. W tym czasie żyto konsumpcyjne podrożało o 2%, do 555 zł/t.

Ceny pszenicy konsumpcyjnej w Polsce w drugim tygodniu 2014 r. kształtowały się na poziomie niższym od notowanego w Niemczech i we Francji (głównych unijnych producentów zbóż), ale wyższym niż na Słowacji, w Czechach i na Węgrzech (będących tradycyjnymi dostawcami tego ziarna do Polski).

• Czynniki wpływające na poziom cen:

– zapasy początkowe

Na początku sezonu 2013/2014 krajowe zapasy zbóż były mniejsze niż przed rokiem o około 1 mln ton. Szacuje się, że ich poziom wyniósł 2,6–3,0 mln ton. W związku z tym w Polsce, pomimo dobrych zbiorów, zasoby zbóż na początku sezonu (suma zapasów i zbiorów) były mniejsze (o ponad 1 mln ton) niż przed rokiem. Zapasy w UE (wg USDA – United States Department of Agriculture) w porównaniu z poprzednim sezonem zmniejszyły się o niecałe 7 mln ton, do 22,5 mln ton (poziomu najniższego od kilkunastu lat). Jednak lepsze niż przed

rokiem zbiory spowodowały, że zasoby zbóż były znacząco większe (o 15 mln ton) niż na początku sezonu 2012/2013.

– poziom produkcji

Światowa produkcja zbóż (bez ryżu)¹ w sezonie 2013/2014 wyniesie 1.972 mln ton (z tego pszenicy 713 mln ton, a zbóż paszowych 1.259 mln ton). Będzie to o 10% więcej niż w poprzednim sezonie. Po ubiegłorocznym spadku, w bieżącym roku gospodarczym znacząco wyższe niż w poprzednim roku były zbiory zbóż w krajach WNP (w tym w Rosji o 31%, na Ukrainie o 35%, a w Kazachstanie o 53%). Wyniosły one blisko 192 mln ton, przy czym pszenicy zebrano 105 mln ton.

W Unii Europejskiej (UE-28) zbiory zbóż w 2013 r. są szacowane na poziomie 302 mln ton, o 8% wyższym niż w 2012 r., w tym pszenicy na 143 mln ton, jęczmienia na 60 mln ton, a kukurydzy na 65 mln ton, tj. więcej niż przed rokiem odpowiednio o 7%, o 9% i o 10%. Łącznie unijne zbiory zbóż paszowych oceniane są na 159 mln ton, tj. na poziomie o 9% wyższym niż w 2012 r.

Według oceny USDA, z uwagi na większe zasoby zbóż w UE, import ziarna do UE może się zmniejszyć, a eksport ulegnie zwiększeniu. Wzrostowi eksportu będzie sprzyjał duży popyt na zboża na rynku światowym. Eksport z UE może być hamowany dużą podażą ziarna z krajów basenu Morza Czarnego (Rosja, Ukraina, Kazachstan). Prognozowany (zarówno przez USDA, jak i KE) wzrost unijnych zapasów będzie przyczyniał się do utrzymania cen zbóż na poziomie niższym niż w poprzednim sezonie.

W Polsce zbiory zbóż ogółem w 2013 r. (według wynikowego szacunku GUS opublikowanego 19.12.2013 r.) zostały ocenione na 28,4 mln ton², tj. o niecały 1% niżej niż w 2012 r., ale o ponad 6% wyżej od średniej z lat 2006-2010. Zebrane ziarno jest dobrej jakości.

Zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi zebrano 24,2 mln ton (w tym 9,5 mln ton pszenicy, 2,9 mln ton jęczmienia, 4,3 mln ton pszenżyta i 3,3 mln ton żyta), tj. o blisko 1% mniej niż w ubiegłym roku. Spadek produkcji dotyczył jęczmienia (o 30%), mieszanek zbożowych (o 23%) i owsa (o 19%). Wzrost zbiorów odnotowano natomiast w przypadku pozostałych zbóż (pszenżyta o 28%, żyta o 14%

¹ Zbiory na świecie, w WNP i w UE według szacunku USDA ze stycznia 2014 r.

² Łącznie z kukurydzą, gryką i prosem.

oraz pszenicy o 10%). Zbiory kukurydzy uprawianej na ziarno GUS szacuje na ponad 4 mln ton, o 1% więcej niż w poprzednim roku.

Warunki pogodowe jesienią 2013 r. sprzyjały siewom zbóż. Przed wejściem w stan zimowego spoczynku uprawy były właściwie wyrosnięte i dobrze rozkrzewione. Obszar zasiewów zbóż ozimych pod zbiory w 2014 r. jest zbliżony do notowanego w poprzednim roku i wynosi około 4,4 mln ha. Analitycy ARR przewidują, że łączna powierzchnia zasiewów zbóż pod zbiory w 2014 r. będzie zbliżona do arealu obsianego w poprzednim roku. O poziomie plonów i zbiorów zbóż w 2014 r. będą decydowały przede wszystkim warunki termiczne i wilgotnościowe. Przewiduje się, że przy przeciętnych warunkach agrometeorologicznych zbiory zbóż w 2014 r. mogą ukształtować się w granicach 27,5–28,5 mln ton, tj. na poziomie zbliżonym do średniej z lat 2008-2013 (28 mln ton).

– zużycie krajowe

W sezonie 2013/2014 paszowe zużycie zbóż obniży się do 16,1 mln ton, o 2% w porównaniu z rokiem gospodarczym 2012/2013, ponieważ przewidywany wzrost produkcji drobiu nie zrównoważy spadku zapotrzebowania na zboża spowodowanego ograniczoną produkcją żywca wieprzowego. Przerób zbóż na cele konsumpcyjne prawdopodobnie ulegnie dalszemu zmniejszeniu. Wykorzystanie ziarna do siewu może utrzymać się na poziomie zbliżonym do poprzedniego sezonu. Z uwagi na niższe niż przed rokiem ceny zakłada się wzrost zużycia zbóż na cele przemysłowe (do 2,7 mln ton), w tym na biopaliwa. Łączne krajowe zapotrzebowanie na zboże w sezonie 2013/2014 prawdopodobnie będzie nieco mniejsze (o 1%) niż w poprzednim roku gospodarczym i może wynieść 26,8 mln ton.

– handel zagraniczny

W okresie pięciu pierwszych miesięcy sezonu 2013/2014 (tj. lipiec–listopad 2013 r.) z kraju wywieziono 2,2 mln ton³ ziarna zbóż (w tym 1 mln ton pszenicy i 0,5 mln ton żyta), o 0,5% więcej niż w tym samym okresie sezonu 2012/2013. Eksport ziarna odbywał się przede wszystkim do Niemiec, Hiszpanii, a także do Arabii Saudyjskiej i Algierii. W okresie pięciu miesięcy sezonu 2013/2014 eksport towarów pierwotnego przetwórstwa był o 24% większy niż w tym samym okresie sezonu 2012/2013, a produktów wysoko przetworzonych – o 11% większy. W drugiej

³ Wyniki polskiego handlu zagranicznego zostały obliczone przez analityków ARR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów.

połowie sezonu 2013/2014 eksport zbóż z Polski ulegnie prawdopodobnie zmniejszeniu, ze względu na malejące krajowe zasoby zbóż oraz podaź ziarna ze zbiorów na półkuli południowej. Łącznie w sezonie 2013/2014 wywóz zbóż i przetworów zbożowych (w przeliczeniu na ziarno) według szacunków analityków ARR może wynieść 3,3 mln ton wobec 4,5 mln ton w sezonie 2012/2013.

W okresie lipiec–listopad 2013 r. import ziarna do Polski wyniósł 0,5 mln ton (w tym pszenica stanowiła 65%, kukurydza 20%, a jęczmień 11%) wobec 0,3 mln ton w tym samym okresie 2012 r. Najwięcej zbóż przywieziono od południowych sąsiadów (ze Słowacji, z Czech i z Węgier). Import towarów pierwotnego przetwórstwa był o 23% mniejszy niż rok wcześniej, a produktów wysoko przetworzonych – o 12% większy. Analitycy ARR oceniają jednak, że w całym sezonie 2013/2014 import zbóż i przetworów zbożowych (w ekwiwalencie ziarna), podobnie jak w poprzednim roku gospodarczym, może wynieść 1,7 mln ton. Będzie to uzupełnienie strukturalnych niedoborów w podaży krajowego ziarna. Na obroty polskiego handlu zagranicznego duży wpływ będzie miał kurs złotego wobec innych walut, głównie wobec euro, jak również relacje cen krajowych do cen zbóż w pozostałych państwach UE, zwłaszcza położonych najbliżej Polski.

Z uwagi na dobre zbiory w 2013 r. przewiduje się, że krajowe zapasy zbóż na koniec sezonu 2013/2014, pomimo znaczącego eksportu zbóż z Polski, utrzymają się na poziomie zbliżonym do notowanego na początku tego sezonu.

- **Prognoza cen skupu zbóż do czerwca 2014 r.**

W bieżącym sezonie rekordowe zbiory zbóż na świecie przyczyniły się do obniżenia cen ziarna, pomimo rosnącego globalnego popytu. Pierwsze prognozy światowych ośrodków analitycznych dotyczące zbiorów zbóż w sezonie 2014/2015 nie skłaniają przetwórców do wzmożonego gromadzenia zapasów, w efekcie w bieżącym sezonie ceny utrzymują się na poziomie niższym niż w analogicznych miesiącach sezonu 2012/2013. Zmiany cen na rynkach zagranicznych oddziałują na ceny zbóż w Polsce. Przewiduje się, że sezonowo zmniejszające się zapasy i utrzymujący się popyt na zboża będzie stymulował wzrost krajowych cen zbóż w pierwszej połowie 2014 r. Jednak w wyniku silnej presji cenowej ze strony krajów oferujących tańsze zboże, w pierwszym kwartale 2014 r. ceny zbóż mogą kształtować się na poziomie o ponad 20% niższym niż rok wcześniej, a na

przednówka – o około 10% niższym niż w tym samym okresie 2013 r.

Uwzględniając aktualną i przewidywaną sytuację podażowo-popytową oraz wahania sezonowe, Zespół Ekspertów ocenił, że przeciętne ceny skupu zbóż do czerwca 2014 r. mogą kształtować się następująco:

Wyszczególnienie	j.m.	2014 r.	
		marzec	czerwiec
Pszenica ogółem¹⁾	zł/t	760–800	770–820
Pszenica konsumpcyjna²⁾	zł/t	780–820	790–840
Żyto¹⁾	zł/t	550–580	560–600

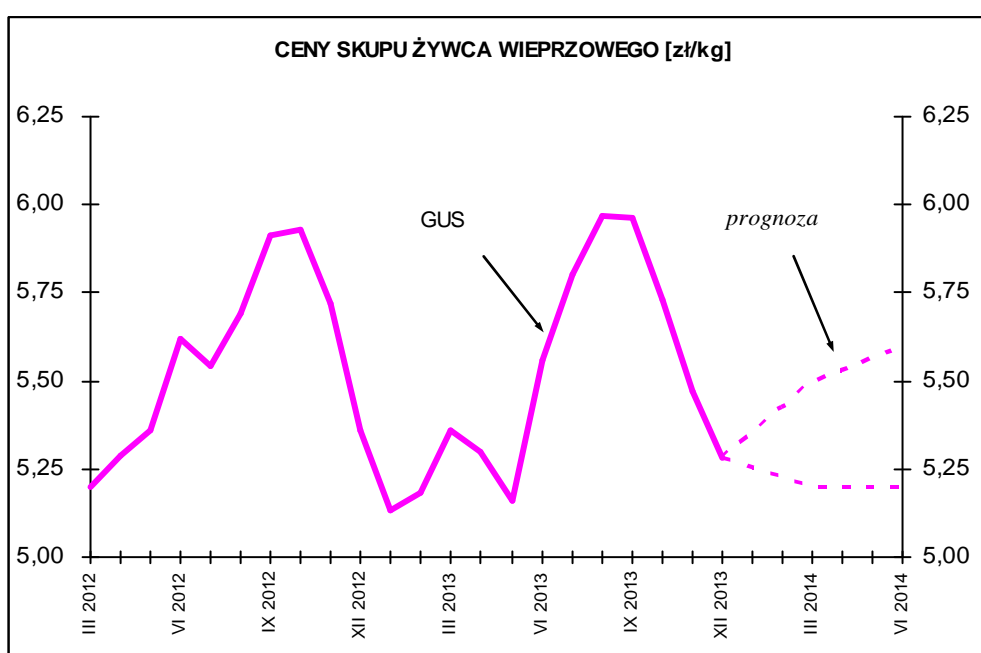
¹⁾ Dotyczy przewidywanej średniej ważonej ceny danego zboża obejmującej ziarno konsumpcyjne i paszowe.

²⁾ Dotyczy przewidywanych cen w transakcjach giełdowych.

2. RYNEK WIEPRZOWINY

• Aktualna sytuacja cenowa

W Polsce ceny skupu trzody chlewnej kształtują się pod wpływem malejącego krajowego popytu na wieprzowinę i ograniczanej produkcji tego mięsa oraz zmian unijnych cen wieprzowiny i kursu złotego do euro. W ostatnim kwartale 2013 r. spadek popytu na wieprzowinę w UE przyczynił się do obniżenia cen skupu trzody chlewnej, zarówno na rynku unijnym, jak i krajowym. Zgodnie z informacją GUS w grudniu 2013 r. w Polsce żywiec wieprzowy skupowano przeciętnie po 5,28 zł/kg, o 11% taniej niż we wrześniu 2013 r. i o 1,5% taniej niż w grudniu 2012 r.

Źródło: opracowanie ARR na podstawie danych GUS i prognozy Zespołu Ekspertów.

W pierwszej dekadzie stycznia 2014 r. odnotowano dalszy spadek cen skupu trzody chlewnej. W dniach 06–12.01.2014 r. podmioty objęte monitoringiem Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW za żywiec wieprzowy w skupie płaciły średnio 4,96 zł/kg⁴, o 7% mniej niż miesiąc wcześniej i o 4% mniej niż przed rokiem. Zgodnie z informacją Komisji Europejskiej przeciętna cena trzody chlewnej w UE w drugim tygodniu stycznia 2014 r. wyniosła 162,22 EUR za 100 kg (masy poubojowej schłodzonej klasy E) i była o 5% niższa niż przed miesiącem oraz o 4% niższa niż rok wcześniej. Cena tej klasy trzody chlewnej

⁴ W ramach ZSRIR MRiRW ceny skupu trzody chlewnej są zbierane dla masy poubojowej. Cena żywca jest obliczana przy zastosowaniu średniego wskaźnika wydajności rzeźnej.

w Polsce wyrażona w walucie unijnej ukształtowała się na poziomie 158,07 EUR za 100 kg. Była ona wyższa od średnich cen m.in. w Holandii, Belgii, Danii, Niemczech i we Francji, ale niższa niż np. na Węgrzech.

• **Czynniki wpływające na poziom cen skupu:**

- pogłowie trzody chlewnej i produkcja żywca wieprzowego

Zgodnie z danymi GUS (opublikowanymi 13.09.2013 r.) w lipcu 2013 r. pogłowie świń w Polsce wynosiło 11,1 mln szt., tj. o 4% mniej niż przed rokiem. W największym stopniu (o 9%) zmalała liczba prosiąt. Pogłowie loch na chów zmniejszyło się o 8%, w tym loch prośnych o 6%. Spadek pogłowia warchlaków i tuczników został złagodzony przez rosnący import prosiąt i warchlaków. W efekcie pogłowia warchlaków i tuczników zmalało najmniej (o niecały 1%).

Konsekwencją spadku pogłowia trzody chlewnej jest ograniczenie produkcji żywca wieprzowego w Polsce. IERiGŻ – PIB szacuje, że w 2013 r. krajowa produkcja żywca wieprzowego wyniosła niecałe 2 mln ton (1,5 mln ton w.b.c.), o 12% mniej niż w 2012 r. W mniejszym stopniu ograniczeniu uległ skup trzody chlewnej. Według danych GUS w 2013 r. do skupu dostarczono 1.458 tys. ton żywca wieprzowego, tj. o 1% mniej niż w 2012 r.

Relacje cen żywca wieprzowego do targowiskowych cen zbóż oraz do cen mieszanek nadal są niekorzystne dla producentów trzody chlewnej.

IERiGŻ – PIB prognozuje, że w pierwszej połowie 2014 r. produkcja żywca wieprzowego w Polsce może wynieść około 970 tys. ton (755 tys. ton w.b.c.), o 1% mniej niż w pierwszym półroczu 2013 r.

KE szacuje, że w 2013 r. unijna produkcja wieprzowiny była o około 1% mniejsza niż w poprzednim roku. Spadek cen zbóż, który nastąpił w 2013 r. może przyczynić się do wzrostu zainteresowania chowem trzody chlewnej. KE przewiduje, że w 2014 r. w UE produkcja wieprzowiny nieco wzrośnie.

- handel zagraniczny

W 2013 r. utrzymujący się popyt zagraniczny na wieprzowinę przyczynił się do wzrostu eksportu tego mięsa z Polski. Znaczący wzrost odnotowano m.in. w eksporcie do Chin i do Rosji. W okresie styczeń–listopad 2013 r. do Chin (w wadze produktu) wyeksportowano 47 tys. ton mięsa wieprzowego (wobec 12 tys. ton w tym samym okresie 2012 r.), a do Rosji 33 tys. ton (wobec 15 tys. ton). Połowa wolumenu

eksportu mięsa wieprzowego (199 tys. ton) została jednak skierowana do krajów UE, w tym do Włoch 39 tys. ton, na Słowację 29 tys. ton, do Niemiec 27 tys. ton, a na Węgry 25 tys. ton. Dużym odbiorcą polskiej wieprzowiny pozostała Białoruś (36 tys. ton), chociaż eksport do tego kraju był mniejszy niż w 2012 r. Mięso wieprzowe stanowiło dwie trzecie eksportu asortymentu wieprzowego wyrażonego w ekwiwalencie mięsa.

W 2013 r. zwiększył się również eksport tłuszczów wieprzowych, zmniejszył się natomiast wywóz żywca i przetworów. Łączny eksport żywca, mięsa oraz tłuszczów i przetworów wieprzowych wyrażony w ekwiwalencie mięsa⁵ w okresie pierwszych jedenastu miesięcy 2013 r. osiągnął nienotowany dotąd poziom 612 tys. ton, o 14% wyższy niż w tym samym okresie 2012 r. Zwiększenie wywozu asortymentu wieprzowego było możliwe dzięki wzrostowi przywozu trzody chlewnej. W okresie styczeń–listopad 2013 r. do Polski sprowadzono ponad 4,6 mln szt. trzody chlewnej⁶, o 32% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku (w tym import prosiąt i warchlaków wyniósł blisko 3,4 mln szt., o 24% więcej, a import tuczników – 1,2 mln szt., o 85% więcej). W strukturze asortymentowej przywozu nadal jednak zdecydowanie dominowało mięso surowe (75% ogółu przywozu asortymentu wieprzowego wyrażonego w ekwiwalencie mięsa). Całkowity import do Polski produktów wieprzowych (w ekwiwalencie mięsa) osiągnął poziom 733 tys. ton i był o 6% większy niż rok wcześniej. Według szacunków analityków ARR w całym 2013 r. ujemne saldo polskiego handlu zagranicznego wieprzowiną wyniosło 130 tys. ton wobec 160 tys. ton w 2012 r.

Departament Rolnictwa USA (USDA) przewiduje, że w 2014 r. nastąpi wzrost konkurencji na światowym rynku wieprzowiny. Nasilenie konkurencji będzie wynikało ze zwiększenia produkcji w krajach należących do największych eksporterów wieprzowiny (USA, Brazylia), a także w krajach, które nie są tradycyjnymi eksporterami tego mięsa (m.in. Białoruś i Ukraina), przy niewielkim wzroście globalnego popytu importowego. Według KE w 2014 r., pomimo wzrostu unijnej produkcji, eksport asortymentu wieprzowego z UE może być nieco mniejszy niż

⁵ Wyniki polskiego handlu zagranicznego asortymentem wieprzowym zostały obliczone przez analityków ARR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów. Przeliczenia na ekwiwalent mięsa dokonano zgodnie z metodologią EUROSTAT.

⁶ Zgodnie z metodologią EUROSTAT dane dotyczą trzody chlewnej objętej kodami CN: 0103 10 00, 0103 91 10, 0103 92 11, 0103 92 19.

w 2013 r. Unijny import produktów wieprzowych w 2014 r., tak jak w poprzednich latach, będzie miał znaczenie marginalne.

Ocenia się, że w następstwie rozwoju kontaktów międzynarodowych, w pierwszej połowie 2014 r. może nastąpić wzrost polskiej wymiany handlowej wieprzowiną. Przewiduje się, że import wieprzowiny do Polski będzie o 6% większy niż w pierwszym półroczu 2013 r. Eksport wieprzowiny z Polski może wzrosnąć o 3%.

- spożycie

Malejąca krajowa produkcja wieprzowiny i drogi import przyczyniły się do wzrostu krajowych cen detalicznych mięsa wieprzowego, a w efekcie do spadku jego konsumpcji. Zgodnie z danymi GUS w okresie pierwszych jedenastu miesięcy 2013 r. ceny detaliczne mięsa wieprzowego były o 1% wyższe niż w analogicznym okresie 2012 r. Ocenia się, że w związku z konkurencją tańszego mięsa kurcząt, spożycie wieprzowiny w 2013 r. mogło być o ponad 3 kg na mieszkańca mniejsze niż w 2012 r., kiedy wynosiło 39,2 kg na mieszkańca. Biorąc pod uwagę prawdopodobny wzrost podaży wieprzowiny na krajowym rynku, IERiGŻ – PIB przewiduje, że w 2014 r. spożycie tego mięsa może być o około 1 kg większe niż w 2013 r.

• **Prognoza cen skupu trzody chlewnej do czerwca 2014 r.**

Na wysokość krajowych cen skupu żywca wieprzowego w prognozowanym okresie będą miały wpływ przede wszystkim ceny wieprzowiny w UE oraz kurs złotego wobec euro. Według KE w 2014 r., w wyniku zmian wielkości produkcji i eksportu netto, podaż wieprzowiny w UE może być o około 1% większa niż w 2013 r., co może spowodować spadek unijnych cen wieprzowiny. W marcu br. w Polsce ceny skupu trzody chlewnej mogą być zbliżone do notowanych przed rokiem, a w czerwcu mogą być nieco niższe niż rok wcześniej.

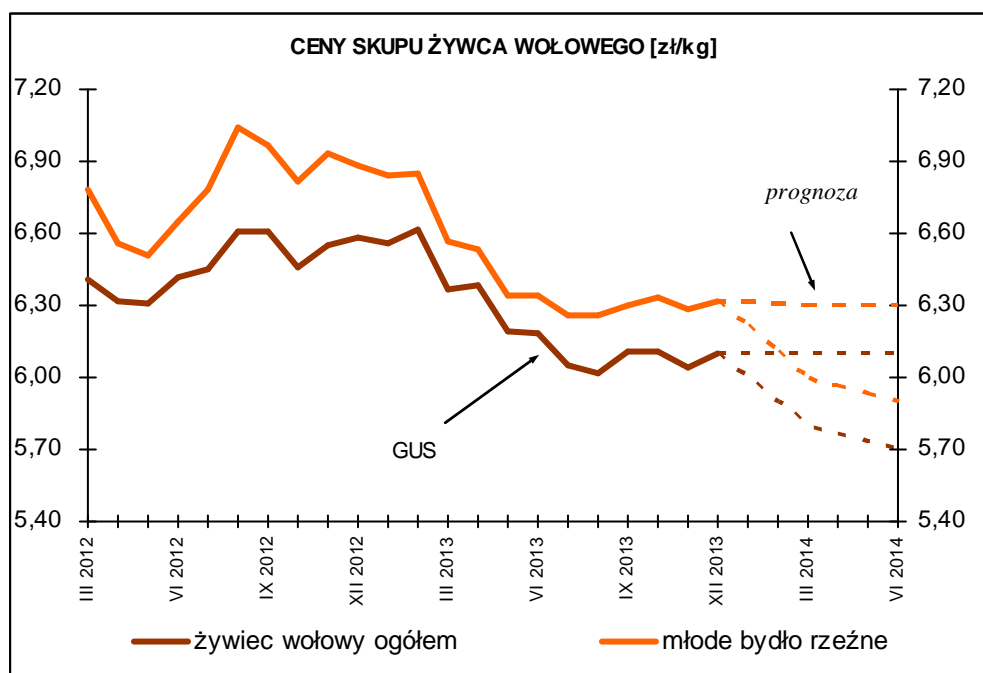
Zespół Ekspertów, uwzględniając sezonowe wahania cen, przewiduje, że przeciętne krajowe ceny skupu żywca wieprzowego w okresie objętym prognozą mogą kształtować się następująco:

Wyszczególnienie	j.m.	2014 r.	
		marzec	czerwiec
Żywiec wieprzowy	zł/kg	5,20-5,50	5,20-5,60

3. RYNEK WOŁOWINY I CIEŁĘCINY

• Aktualna sytuacja cenowa

W 2013 r., na skutek wzrostu podaży wołowiny na rynku światowym oraz osłabienia popytu w krajach UE, średnia unijna cena była malała i od sierpnia ub.r. utrzymywała się poniżej poziomu z analogicznych miesięcy 2012 r. Szczególnie znaczący spadek cen odnotowano na rynku niemieckim. Było potaniało również w krajach Europy Środkowo-Wschodniej (Czechy, Słowacja, Węgry, Litwa, Łotwa). Spadek cen żywca wołowego na ww. rynkach wywierał presję na obniżkę cen bydła w Polsce. W grudniu 2013 r. (dane GUS) było ogółem (bez cieląt) skupowano średnio po 6,10 zł/kg, a młode bydło po 6,32 zł/kg, tj. o 7–8% taniej niż w grudniu 2012 r.

Źródło: opracowanie ARR na podstawie danych GUS i prognozy Zespołu Ekspertów.

W pierwszej połowie stycznia 2014 r. obserwowany był dalszy spadek cen zakupu bydła. W dniach 06–12.01.2014 r. zakłady mięsne monitorowane w ramach Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW za żywca wołowego średnio w kraju płaciły dostawcom 5,87 zł/kg⁷. Była to cena o 1% niższa od średniej ceny z grudnia oraz o 9% niższa niż rok wcześniej. W tym czasie przeciętna unijna cena bydła klasy R3 ukształtowała się na poziomie 393,88 EUR/100 kg (masy

⁷ W ramach ZSRIR ceny skupu bydła są zbierane dla masy poubojowej. Cena żywca jest obliczana przy zastosowaniu średnich wskaźników wydajności rzeźnej.

poubojowej schłodzonej), o 2% niższym niż w porównywalnym okresie 2013 r. W Polsce cena wołowiny tej samej klasy w przeliczeniu na walutę unijną wyniosła 307,52 EUR/100 kg, o 10% mniej niż rok wcześniej, a w Niemczech – 382,14 EUR/100 kg, o 8% mniej niż przed rokiem.

- **Czynniki wpływające na poziom cen skupu:**

- pogłowie bydła oraz produkcja żywca wołowego i cielęcego

W 2013 r. spadek pogłowia krów z nadwyżką został zrekompensowany przez zwiększenie liczebności bydła pozostałego. W efekcie według danych GUS w połowie 2013 r. pogłowie bydła ogółem osiągnęło poziom 5,9 mln szt. wobec 5,8 mln szt. w 2012 r. Wzrost ten nastąpił głównie w wyniku 8-procentowego (w porównaniu z czerwcem 2012 r.) wzrostu pogłowia cieląt i 6-procentowego wzrostu bydła młodego. Ograniczone uboje bydła opasowego, przy zwiększonej selekcji krów spowodowały, że w 2013 r. według oceny IERiGŻ – PIB produkcja żywca wołowego była o 4% mniejsza niż w 2012 r. i wyniosła 0,7 mln ton (około 0,4 mln ton w.b.c., przy czym, z uwagi na poprawę wydajności rzeźnej spadek produkcji w tej wadze wyniósł 2%). Skup bydła w 2013 r. wyniósł 431 tys. ton⁸ i był o 7% większy niż rok wcześniej, natomiast skup cieląt ukształtował się na poziomie 7,4 tys. ton, o 12% niższym niż w 2012 r.

Zgodnie z prognozą IERiGŻ – PIB produkcja żywca wołowego w pierwszej połowie 2014 r., podobnie jak w analogicznym okresie 2013 r., wyniesie około 330 tys. ton (ponad 170 tys. ton w.b.c.).

- handel zagraniczny

Krajowa wołowina jest konkurencyjna cenowo na rynku unijnym, co zapewnia zbyt producentom żywca wołowego. W 2013 r. średnia cena skupu bydła rzeźnego w Polsce wyrażona w walucie unijnej stanowiła 79% przeciętnej ceny w UE, wobec 85% rok wcześniej.

W okresie pierwszych jedenastu miesięcy 2013 r. wywóz świeżego, schłodzonego i mrożonego mięsa wołowego był większy niż rok wcześniej, natomiast eksport żywca i przetworów wołowych mniejszy. Mięso wołowe stanowiło blisko 90%

---

⁸ Wielkość skupu na podstawie miesięcznego skupu meldunkowego GUS, raportowanego przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, skorygowana skupem sprawozdawczym za pierwsze półrocze 2013 r.

eksportu całego asortymentu wołowego przeliczonego na ekwiwalent mięsa. Mięso wołowe eksportowano głównie do Włoch (55 tys. ton w wadze produktu), Holandii (46 tys. ton), Niemiec (41 tys. ton), Hiszpanii (22 tys. ton) i Francji (13 tys. ton), przy czym eksport do Holandii zmniejszył się, a do pozostałych ww. krajów uległ zwiększeniu. W 2013 r. ograniczono wywóz wołowiny do Rosji – do 9 tys. ton z 11 tys. ton w 2012 r. (dane za jedenaście miesięcy). Z uwagi na brak unijnych refundacji wywozowych i wycofanie przez Turcję preferencyjnych importowych stawek celnych, eksport wołowiny do tego kraju był znikomy i wyniósł 58 ton wobec 35 tys. ton w analogicznym okresie 2012 r.

W ekwiwalencie mięsa w ciągu jedenastu miesięcy 2013 r. z Polski wywieziono 317 tys. ton żywca, mięsa oraz przetworów wołowych i cielęcych⁹, o 2% więcej niż przed rokiem. Ocenia się, że w całym 2013 r. wolumen eksportu asortymentu wołowego i cielęcego mógł być również o 2% większy niż w 2012 r. i wyniósł około 340 tys. ton. Kilkuprocentowy wzrost eksportu wołowiny i cielęciny przewidywany jest także w pierwszej połowie 2014 r.

Import wołowiny i cielęciny do Polski, pomimo wzrostu, utrzymuje się na niskim poziomie. W okresie jedenastu miesięcy 2013 r. do kraju w ekwiwalencie mięsa przywieziono 25 tys. ton żywca oraz produktów wołowych i cielęcych, o 4,3 tys. ton więcej niż przed rokiem. O wzroście importu zdecydował głównie zwiększony przywóz bydła, w tym zwłaszcza cieląt. W analizowanym okresie zaimportowano blisko 65 tys. szt. bydła, o 73% więcej niż przed rokiem. Szacuje się, że w całym 2013 r. przywóz ogółu asortymentu wołowego i cielęcego mógł wynieść około 27 tys. ton (w ekwiwalencie mięsa) i był o 18% większy niż w 2012 r. Saldo polskiego handlu wołowiną i cielęciną w 2013 r. było dodatnie i w ocenie analityków ARR wyniosło około 313 tys. ton. W pierwszym półroczu 2014 r., przy przewidywanym wzroście produkcji światowej i unijnej oraz rosnącej konkurencji m.in. ze strony Brazylii, prawdopodobnie utrzyma się tendencja wzrostowa w imporcie asortymentu wołowego.

---

⁹ Wyniki polskiego handlu zagranicznego asortymentem wołowym i cielęcym zostały obliczone przez analityków ARR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów. Przeliczenia na ekwiwalent mięsa dokonano zgodnie z metodologią EUROSTAT.

- spożycie

W Polsce do 2012 r. utrzymywała się spadkowa tendencja w konsumpcji wołowiny. W 2012 r. bilansowe spożycie mięsa wołowego ukształtowało się na poziomie 1,6 kg na mieszkańca. Niższa konsumpcja była wynikiem między innymi 14-procentowego wzrostu i tak wysokich cen wołowiny w stosunku do innych gatunków mięsa.

W 2013 r. w okresie od stycznia do listopada (dane GUS) mięso wołowe podrożało o 2,6% w porównaniu z tym samym okresem 2012 r., mięso wieprzowe o 0,9%, a drobiowe o 0,2%. W ocenie analityków ARR, poziom spożycia mięsa wołowego mógł być nieco niższy niż w 2012 r. W 2014 r., w związku z obniżającymi się cenami skupu wołowiny i wzrostem konkurencji ze strony innych krajów oraz przewidywaną przez IERiGŻ – PIB poprawą sytuacji dochodowej ludności, spożycie wołowiny może być nieco większe.

- **Prognoza cen skupu bydła do czerwca 2014 r.**

W 2014 r. przewidywany wzrost światowej i unijnej produkcji wołowiny będzie wywierał presję na spadek cen tego mięsa na rynku unijnym. Z uwagi na ukierunkowanie krajowej produkcji na eksport, spadek cen na rynkach zagranicznych będzie miał wpływ na poziom cen w kraju. W tej sytuacji, przy ograniczonym popycie krajowym, ceny skupu bydła w Polsce w pierwszej połowie 2014 r. mogą kształtować się na poziomie o 5-7% niższym niż w analogicznych miesiącach 2013 r.

W tej sytuacji Zespół Ekspertów uwzględniając wahania sezonowe przewiduje, że do czerwca 2014 r. ceny skupu żywca wołowego mogą kształtować się następująco:

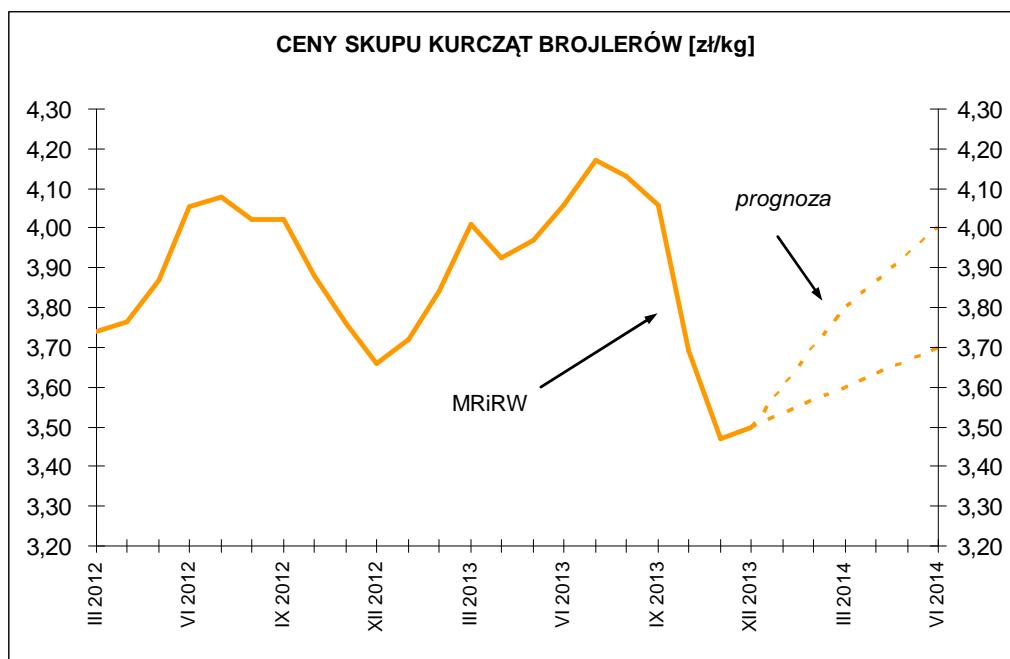
Wyszczególnienie	j.m.	2014 r.	
		marzec	czerwiec
Bydło ogółem	zł/kg	5,80-6,10	5,70-6,10
Młode bydło rzeźne	zł/kg	6,00-6,30	5,90-6,30

4. RYNEK DROBIU

- **Aktualna sytuacja cenowa**

W okresie pierwszych siedmiu miesięcy 2013 r. odnotowano wzrost cen skupu kurcząt brojlerów, do czego przyczynił się popyt krajowy i zagraniczny. W kolejnych miesiącach, w wyniku wzrostu podaży i słabnącego popytu (spowodowanych czynnikami sezonowymi i koniunkturalnymi), ceny skupu żywca drobiowego na rynku krajowym uległy obniżeniu. Do października 2013 r. wzrostową tendencję wykazywały także ceny skupu indyków. W okresie ostatnich dwóch miesięcy 2013 r. ceny skupu indyków obniżyły się, ale nadal były wyższe niż przed rokiem.

Według danych z zakładów drobiarskich objętych monitoringiem Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW, w drugim tygodniu stycznia 2014 r. ceny skupu kurcząt brojlerów ukształtowały się na poziomie 3,55 zł/kg i były o 15% niższe od średniej ceny w lipcu 2013 r. i o 6% niższe niż przed rokiem. Równocześnie ceny skupu indyków wynosiły 5,67 zł/kg i były o 2% wyższe niż rok wcześniej.

Źródło: opracowanie ARR na podstawie danych GUS i prognozy Zespołu Ekspertów.

W pierwszej połowie 2013 r. ceny zbytu tuszek kurcząt wykazywały tendencję wzrostową, w okresie lipiec–sierpień osiągając poziom 6,46 zł/kg. W czwartym kwartale 2013 r. odnotowano sezonowy spadek tych cen. W dniach 06–12.01.2014 r. tuszki kurcząt patroszonych zbywano po 5,62 zł/kg. Cena zbytu kurcząt była o 13% niższa niż w okresie sezonowego szczytu cen oraz o 1% niższa niż przed rokiem. Cena zbytu

indyków ukształtowała się na poziomie 8,53 zł/kg i była o 2% wyższa niż przed rokiem.

W drugim tygodniu stycznia 2014 r. w Polsce przeciętna cena zbytu tuszek kurcząt z szyjami, wyrażona w walucie unijnej była najniższa w UE i wynosiła 135,22 EUR/100 kg. Cena ta była o około 57 EUR/100 kg niższa od przeciętnej ceny w UE (192,34 EUR/100 kg) oraz o 22 EUR/100 kg niższa od ceny notowanej w Wielkiej Brytanii, głównego konkurenta Polski w handlu drobiem na rynku unijnym.

• **Czynniki wpływające na poziom cen skupu:**

– produkcja i skup mięsa drobiowego

W 2013 r. produkcja drobiu rosła wolniej niż w 2012 r., do czego przyczyniła się przede wszystkim słabsza dynamika wzrostu popytu eksportowego oraz krajowego. Szacuje się, że produkcja żywca drobiowego w 2013 r. wyniosła około 2,4 mln ton (1,7 mln ton w.b.c.) wobec 2,3 mln ton (1,6 mln ton w.b.c.) w 2012 r. Spowolnienie dynamiki wzrostu produkcji drobiu w 2013 r. znajduje potwierdzenie w mniejszym wzroście skupu niż w 2012 r. Według danych meldunkowych GUS skup żywca drobiowego w 2013 r. ukształtował się na poziomie 2.032 tys. ton¹⁰, tj. o 8% wyższym niż rok wcześniej (w 2012 r. wzrost skupu w stosunku do 2011 r. wyniósł 9%).

Przewidywany rosnący popyt eksportowy w 2014 r. będzie stymulował umiarkowany wzrost produkcji drobiu w Polsce. Zgodnie z prognozą IERiGŻ – PIB w pierwszym półroczu 2014 r. produkcja drobiu będzie o około 7% większa niż w porównywalnym okresie 2013 r.

– handel zagraniczny

W 2013 r. wzrósł eksport drobiu, ale dynamika wzrostu była niższa niż w 2012 r. Według obliczeń analityków ARR (na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów), w ciągu jedenastu miesięcy 2013 r. z kraju wyeksportowano 643 tys. ton drobiu (w ekwiwalencie mięsa)¹¹, o 9% więcej niż przed rokiem (dynamika wzrostu eksportu w okresie jedenastu miesięcy 2012 r. wyniosła 22%). Wolniejsze tempo wzrostu eksportu w 2013 r. jest wynikiem rosnącej produkcji drobiarskiej na świecie (w tym w UE).

Analitycy ARR szacują, że w całym 2013 r. eksport asortymentu drobiowego wyniósł ponad 700 tys. ton i był o około 10% większy niż w 2012 r. W 2014 r.

¹⁰ Wielkość skupu na podstawie miesięcznego skupu meldunkowego GUS, raportowanego przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, skorygowana skupem sprawozdawczym za pierwsze półrocze 2013 r.

¹¹ Wyniki polskiego handlu zagranicznego asortymentem drobiowym zostały obliczone przez analityków ARR na podstawie wstępnych danych Ministerstwa Finansów. Przeliczenia na ekwiwalent mięsa dokonano zgodnie z metodologią EUROSTAT.

przewiduje się dalszy wzrost eksportu drobiu (o 11%). Wzrost eksportu będzie stymulowany konkurencyjnością cenową polskiego asortymentu na rynku międzynarodowym oraz rosnącą konsumpcją globalną.

Od 2009 r. systematycznie zwiększa się import drobiu do Polski. W okresie od stycznia do listopada 2013 r. do Polski w ekwiwalencie mięsa sprowadzono 88 tys. ton żywca, mięsa i przetworów drobiowych, tj. o 13% więcej niż w tym samym okresie roku poprzedniego. W 2013 r. wzrósł zwłaszcza import żywca drobiowego, którego udział w strukturze towarowej eksportu asortymentu drobiowego (w przeliczeniu na ekwiwalent mięsa) wyniósł 50%. Asortyment drobiowy sprowadzany był głównie z krajów Unii Europejskiej. Szacuje się, że w 2013 r. import asortymentu drobiowego wyniósł około 95 tys. ton wobec 84 tys. ton w 2012 r. W 2014 r. analitycy ARR przewidują dalszy, 5-procentowy wzrost importu asortymentu drobiowego.

– spożycie

Zgodnie z szacunkiem IERiGŻ – PIB bilansowe spożycie mięsa drobiowego w 2013 r. wyniosło 27 kg na mieszkańca i było o ponad 3% większe od notowanego w 2012 r. Wzrost spożycia drobiu wynikał z jego znacznej konkurencyjności cenowej w stosunku do innych gatunków mięsa. Zwyżka konsumpcji mięsa drobiowego była jednak mniej dynamiczna niż w 2012 r., co wynikało z bariery popytu na rynku krajowym.

W 2014 r. przewiduje się dalsze spowolnienie wzrostowej tendencji w konsumpcji mięsa drobiowego. Według prognozy IERiGŻ – PIB w 2014 r. spożycie drobiu może zwiększyć się o około 2% do 27,5 kg na mieszkańca.

• **Prognoza cen skupu kurcząt brojlerów do czerwca 2014 r.**

Ocenia się, że w pierwszej połowie 2014 r. ceny skupu kurcząt brojlerów będą kształtować się na poziomie o 5-10% niższym niż w analogicznym okresie 2013 r. Przyczyni się do tego wzrost produkcji w kraju i za granicą oraz przewidywany spadek cen trzody chlewnej i bydła.

Uwzględniając wahania sezonowe Zespół Ekspertów prognozuje, że przeciętne ceny skupu kurcząt brojlerów do czerwca 2014 r. mogą kształtować się następująco:

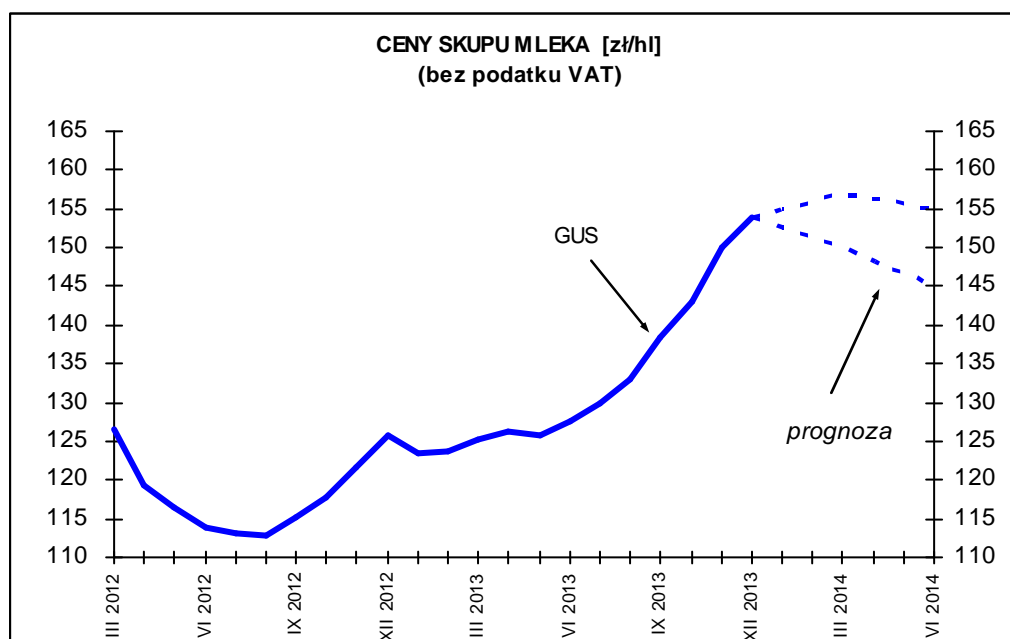
Wyszczególnienie	j.m.	2014 r.	
		marzec	czerwiec
Kurczęta brojlery	zł/kg	3,60-3,80	3,70-4,00

5. RYNEK MLEKA I PRODUKTÓW MLECZARSKICH

- **Aktualna sytuacja cenowa:**

- mleko surowe

W 2013 r. wzmożony popyt na produkty mleczarskie na świecie wpływał stymulująco na wzrost cen mleka. Według danych Komisji Europejskiej¹² w listopadzie 2013 r. średnia cena skupu mleka w UE wyniosła 40,00 EUR/100 kg (167,53 zł/100 kg) i była o ponad 17% wyższa niż przed rokiem. W grudniu 2013 r. (według danych GUS) w Polsce dostawcy za 100 litrów mleka uzyskiwali w skupie 153,93 zł, o 3% więcej niż miesiąc wcześniej i o ponad 22% więcej niż w grudniu 2012 r.

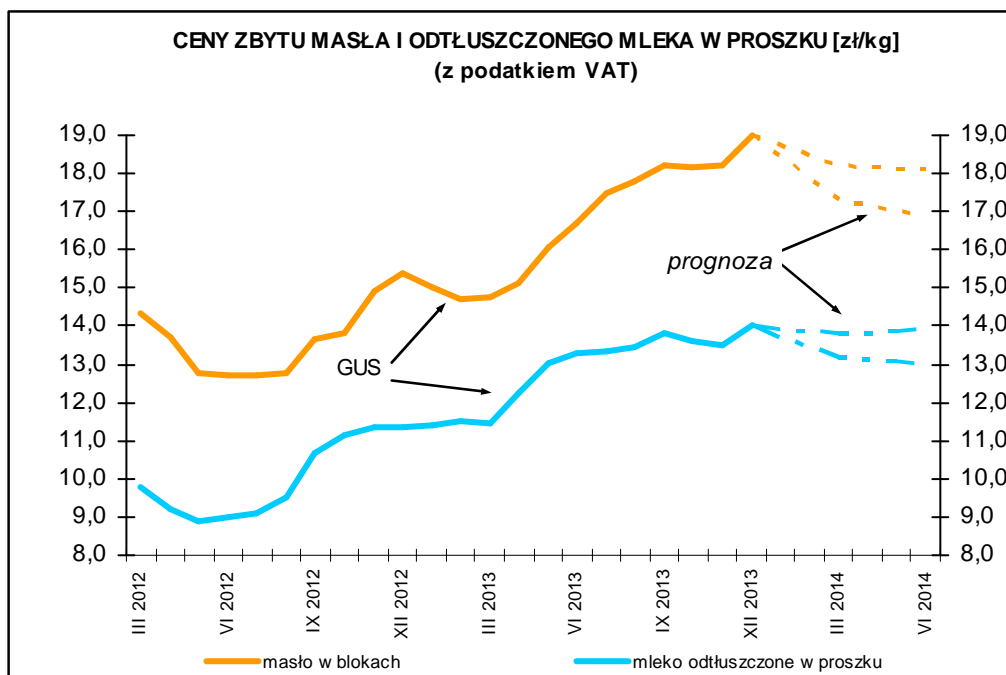

Źródło: opracowanie ARR na podstawie danych GUS i prognozy Zespołu Ekspertów.

- masło w blokach i odtłuszczone mleko w proszku (OMP)

W 2013 r. koniunktura na światowym rynku mleka oraz ograniczone dostawy surowca w kraju wpływały stymulująco na wzrost cen zbytu m.in. masła oraz odtłuszczonego mleka w proszku. Według danych GUS w listopadzie 2013 r. za masło w blokach płacono 18,19 zł/kg (z VAT), a za odtłuszczone mleko w proszku 13,50 zł/kg, tj. o 19-22% więcej niż rok wcześniej.

¹² Cena mleka opublikowana w prezentacji Komisji Europejskiej Milk Market Situation, 23 January 2014.

Źródło: opracowanie ARR na podstawie danych GUS i prognozy Zespołu Ekspertów.

W Unii Europejskiej ceny trwałych produktów mleczarskich również utrzymują się na wysokim poziomie. Na początku stycznia 2014 r. u głównych unijnych producentów artykułów mleczarskich, tj. w Niemczech, we Francji i w Holandii za masło przeciętnie uzyskiwano 3,99–4,04 EUR/kg (16,67–16,88 zł/kg), o 15–21% więcej niż w porównywalnym okresie 2013 r. W tym samym czasie ceny odtuszczonego mleka w proszku ukształtowały się na poziomie 3,28–3,30 EUR/kg (13,71–13,79 zł/kg), o 22–25% wyższym niż rok wcześniej. W Polsce, według danych MRiRW z zakładów objętych monitoringiem Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej, w drugim tygodniu stycznia 2014 r. przeciętna cena zbytu masła w blokach wyniosła 17,01 zł/kg (bez VAT) i była o 29% wyższa niż przed rokiem. W tym czasie za OMP płacono 13,18 zł/kg (bez VAT), o 23% więcej niż rok wcześniej.

- **Czynniki wpływające na poziom cen:**

- pogłowie krów, produkcja i dostawy mleka w Polsce

W Polsce trwają procesy restrukturyzacyjne, które prowadzą do dalszej koncentracji produkcji mleka. Według dostępnych danych GUS w czerwcu 2013 r. pogłowie krów mlecznych, w porównaniu z czerwcem 2012 r., zmniejszyło się o około 85 tys. szt., tj. o 3,5% i wyniosło 2.356 tys. szt. W 2013 r. wysokie ceny skupu mleka przyczyniły się prawdopodobnie do osłabienia dynamiki spadku liczby krów w drugiej połowie roku. IERiGŻ – PIB szacuje, że w grudniu 2013 r. pogłowie

krów mlecznych w Polsce mogło ukształtować się na poziomie około 2,32 mln szt., o 1% niższym niż w grudniu 2012 r. W 2013 r. spadek pogłowia krów nie został prawdopodobnie zrekompensowany wzrostem mleczności, gdyż niekorzystne warunki pogodowe w pierwszym półroczu ograniczały dostęp do pastwisk, a ponadto spowolnieniu uległa poprawa efektywności produkcji. W efekcie IERiGŻ – PIB ocenia, że całkowita produkcja mleka w 2013 r. była o około 1% mniejsza niż w 2012 r. i wyniosła 12,15 mld litrów. Przewidywana koniunktura na światowym rynku mleka w 2014 r. będzie zachęcała do zwiększania produkcji mleka. W Polsce w 2014 r. produkcja surowca może wzrosnąć o 0,2%, do 12,18 mld litrów.

W pierwszej połowie 2013 r. dostawy mleka do skupu utrzymywały się na poziomie niższym niż rok wcześniej – w pierwszym kwartale na skutek zagrożenia przekroczenia limitu produkcji mleka, a w drugim kwartale ze względu na niekorzystne warunki klimatyczne. Jednak wraz ze stopniowym wzrostem cen mleka, w drugim półroczu 2013 r. zwiększył się skup surowca. W efekcie (według danych GUS) w 2013 r. do podmiotów skupujących dostarczono 9,59 mld litrów mleka, tj. o 0,7% więcej niż w 2012 r. W 2014 r. ograniczony kwotą skup mleka prawdopodobnie będzie zbliżony do odnotowanego w 2013 r.

- produkcja artykułów mleczarskich

Przy nieznacznie większym niż w 2012 r. skupie mleka w Polsce, w 2013 r. zakłady przetwórcze ograniczyły produkcję m.in. masła, odtłuszczonego mleka w proszku, jogurtów i serów dojrzewających, na rzecz mleka płynnego, serów niedojrzewających i twarogów oraz pełnego mleka w proszku. Według danych GUS w miesiącach styczeń–listopad 2013 r.¹³ krajowi producenci wyprodukowali 93 tys. ton OMP, o 14% mniej niż przed rokiem. Produkcję masła zmniejszono o 1%, do 154 tys. ton. Szacuje się, że w całym 2013 r. produkcja OMP była o około 14% mniejsza niż w 2012 r. i wyniosła 100 tys. ton. Produkcja masła była o około 1% mniejsza i ukształtowała się na poziomie 170 tys. ton. W 2014 r. ze względu na dalszy rozwój produkcji artykułów o wyższym stopniu przetworzenia nie należy spodziewać się istotnych zmian w poziomie produkcji zarówno odtłuszczonego mleka w proszku, jak i masła.

---

¹³ Produkcja przemysłowa wg danych GUS pozyskiwana od przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. Produkcja szacowana w całym roku dotyczy przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

- handel zagraniczny

W 2013 r. koniunktura na światowym rynku mleka oraz konkurencyjność cenowa polskich przetworów mlecznych przyczyniły się do dalszej istotnej poprawy wyników handlu zagranicznego tymi artykułami. Z obliczeń analityków ARR (na podstawie danych Ministerstwa Finansów) dotyczących jedenastu miesięcy 2013 r. wynika, że z Polski wywieziono produkty mleczarskie (bez kazeiny) o łącznej wartości ponad 1,5 mld EUR (wzrost o ponad 16% w odniesieniu do porównywalnego okresu 2012 r.), a dodatkowo saldo ukształtowało się na poziomie 0,95 mld EUR wobec 0,88 mld EUR przed rokiem (wzrost o około 8%).

W strukturze towarowej eksportu polskich artykułów mleczarskich zachodzą zmiany korzystne dla sektora mleczarskiego. Obecnie 60% wartości wywozu stanowią finalne produkty konsumpcyjne. Jednym z ważniejszych artykułów eksportowanych z Polski są sery, a w szczególności sery podpuszczkowe dojrzewające. W okresie jedenastu miesięcy 2013 r. z kraju wywieziono 136 tys. ton serów dojrzewających, o 14% więcej niż rok wcześniej. W 2013 r. polskie sery trafiły przede wszystkim do Rosji (23 tys. ton) oraz krajów Unii Europejskiej (80 tys. ton), w tym głównie do Czech, Słowacji, Niemiec i Włoch. Na znaczeniu stracił natomiast m.in. wywóz odtłuszczonego mleka w proszku. W miesiącach styczeń–listopad 2013 r. z kraju wywieziono 57 tys. ton tego proszku, o 23% mniej niż w porównywalnym okresie 2012 r. Mniejszy wywóz OMP był spowodowany m.in. spadkiem produkcji oraz zwiększonym zapotrzebowaniem w kraju. OMP z Polski eksportowano przede wszystkim do krajów UE (38 tys. ton), w tym m.in. do Bułgarii, Holandii, Niemiec i Włoch, a także do Algierii, Rosji i Chin. Szacuje się, że w całym 2013 r. eksport odtłuszczonego mleka w proszku z Polski mógł być o 20% mniejszy niż w 2012 r. i wynieść około 62 tys. ton. W 2014 r., przy rosnącej konkurencji na rynku światowym, wywóz OMP prawdopodobnie będzie zbliżony do szacowanego na 2013 r.

Ceny importowanego odtłuszczonego mleka w proszku są istotnie niższe od krajowych ceny zbytu tego artykułu. Przy zwiększonym zapotrzebowaniu krajowym na OMP i ograniczonej jego produkcji w 2013 r. notowano istotny wzrost przywozu tego proszku. W okresie pierwszych jedenastu miesięcy 2013 r. import odtłuszczonego mleka w proszku do Polski był o ponad 24% większy niż rok wcześniej i wyniósł 22 tys. ton. Ocenia się, że w całym 2013 r. przywóz tego produktu ukształtował się na poziomie 24 tys. ton wobec 19 tys. ton w roku 2012.

W 2014 r., na skutek względnie stabilnej produkcji OMP i możliwego dalszego wzrostu krajowego zużycia, również przywóz OMP może nieco wzrosnąć.

Produkcja masła w Polsce, podobnie jak w UE, jest kierowana przede wszystkim na rynek wewnętrzny, a tylko niewielka jej część jest eksportowana. W 2013 r. wywóz tego tłuszczu jeszcze ograniczono, ze względu na jego mniejszą krajową produkcję. W okresie styczeń–listopad 2013 r. z Polski wyeksportowano około 27 tys. ton masła (łącznie do krajów UE i krajów trzecich), tj. o 3% mniej niż w tym samym okresie 2012 r. Głównymi partnerami Polski zarówno w eksporcie, jak i w imporcie masła, są kraje członkowskie UE. Szacuje się, że w całym 2013 r. wywóz tego tłuszczu z Polski był o około 7% mniejszy niż w 2012 r. i wyniósł 28 tys. ton. Ocenia się, że w 2014 r. przy utrzymaniu się konkurencyjności cenowej polskiego masła na rynku UE, jego eksport może być o około 4% większy od szacowanego na 2013 r.

Przywóz masła do Polski w okresie pierwszych jedenastu miesięcy 2013 r. osiągnął poziom około 9 tys. ton, o 9% wyższy niż przed rokiem. Stanowi on jednak jedynie uzupełnienie krajowej oferty asortymentowej. W całym 2013 r. import tego tłuszczu prawdopodobnie wyniósł 10 tys. ton, wobec 9 tys. ton w 2012 r. W 2014 r. przywóz masła może utrzymać się na poziomie podobnym do szacowanego na 2013 r.

- spożycie mleka i jego przetworów

W Polsce w 2013 r., przy podobnej dynamice wzrostu cen produktów mięsnych oraz ryb, mleko i sery twarogowe pozostały jednym z tańszych źródeł białka zwierzęcego. W konsekwencji bilansowe spożycie mleka (łącznie z mlekiem przeznaczonym na przetwory, bez mleka przerobionego na masło), mogło utrzymać się na poziomie z 2012 r. i wynieść 193 litry na mieszkańca. IERIGŹ – PIB ocenia, że w 2014 r., przy przewidywanym wzroście dochodów ludności, konsumpcja mleka i jego przetworów może powrócić do poziomu notowanego w 2011 r., tj. 194 litrów na mieszkańca.

W 2013 r., ceny masła rosły szybciej niż ceny margaryn (masło w okresie styczeń–listopad 2013 r. było droższe niż rok wcześniej o 3,7%, a margaryny o 0,3%). W związku z wysokimi cenami masła spożycie tego produktu prawdopodobnie ograniczono na rzecz tańszych zamienników, jakimi są tłuszcze roślinne. W tej sytuacji ocenia się, że w 2013 r. bilansowa konsumpcja masła zmalała do 4,0 kg na

mieszkańca (tj. o ponad 2% w odniesieniu do 2012 r.). W 2014 r. spożycie masła prawdopodobnie utrzyma się poziomie z 2013 r.

- **Prognoza cen skupu mleka oraz zbytu masła i OMP do czerwca 2014 r.**

Wzmożone zapotrzebowanie na artykuły mleczarskie ze strony krajów rozwijających się pozwala sądzić, że koniunktura na świecie w najbliższych miesiącach nie powinna się pogorszyć. W warunkach globalizacji gospodarki, również w Polsce ceny trwałych produktów mleczarskich (m.in. masła i odtłuszczonego mleka w proszku) w pierwszym półroczu 2014 r. prawdopodobnie utrzymają się na poziomie wyższym niż w porównywalnym okresie 2013 r. Zespół Ekspertów prognozuje, że ceny zbytu masła w blokach w pierwszym kwartale 2014 r. będą o około 20% wyższe, a w drugim kwartale o około 5% wyższe niż w analogicznych okresach roku poprzedniego. Jednocześnie ceny OMP w marcu br. mogą być o 15-20% wyższe niż tym samym miesiącu 2013 r., a w czerwcu zbliżone do notowanych w porównywalnym okresie 2013 r.

Pod wpływem koniunktury na światowym rynku mleka krajowe zakłady przetwórcze będą wykazywały zwiększone zapotrzebowanie na surowiec. W efekcie ceny skupu mleka surowego w pierwszym półroczu 2014 r. mogą być nawet o około 20% wyższe niż w analogicznym okresie 2013 r.

Zespół Ekspertów, uwzględniając wahania sezonowe, przewiduje następujący poziom cen skupu mleka oraz cen zbytu przetworów mleczarskich:

Wyszczególnienie	j.m.	2014 r.	
		marzec	czerwiec
Mleko surowe	zł/hl	150-157	145-155
Masło w blokach*	zł/kg	17,3-18,2	16,9-18,1
Odtłuszczone mleko w proszku*	zł/kg	13,2-13,8	13,0-13,9

*ceny zbytu z podatkiem VAT.

Prognoza cen skupu (bez VAT)

określona przez Zespół Ekspertów na posiedzeniu
w dniu 10 stycznia 2014 r.

Wyszczególnienie	j.m	Ceny w listopadzie 2013 r. (wg GUS)	Prognozowane ceny na:		Roczny wskaźnik zmian w % analogiczny okres poprzedniego roku = 100	
			III 2014	VI 2014	III 2014	VI 2014
pszenica ogółem ¹⁾	zł/t	742	760 - 800	770 - 820	78 - 82	86 - 91
pszenica konsumpcyjna ²⁾	zł/t	764	780 - 820	790 - 840	79 - 83	87 - 93
żyto ogółem ¹⁾	zł/t	543	550 - 580	560 - 600	71 - 75	86 - 93
żywiec wieprzowy	zł/kg	5,47	5,2 - 5,5	5,2 - 5,6	97 - 103	94 - 101
bydło ogółem	zł/kg	6,04	5,8 - 6,1	5,7 - 6,1	91 - 96	92 - 99
młode bydło rzeźne	zł/kg	6,28	6,0 - 6,3	5,9 - 6,3	91 - 96	93 - 99
kurczęta brojlery	zł/kg	3,47	3,6 - 3,8	3,7 - 4,0	90 - 95	91 - 99
mleko surowe	zł/hl	150,03	150 - 157	145 - 155	120 - 125	114 - 122
masło w blokach ³⁾	zł/kg	18,19	17,3 - 18,2	16,9 - 18,1	117 - 123	101 - 109
mleko odtłuszczone w proszku (OMP) ³⁾	zł/kg	13,50	13,2 - 13,8	13,0 - 13,9	115 - 120	98 - 105

¹⁾ dotyczy przewidywanej średniej ważonej ceny danego rodzaju zboża zarówno konsumpcyjnego, jak i paszowego

²⁾ dotyczy przewidywanej średniej ceny pszenicy przeznaczonej na cele konsumpcyjne notowanej na giełdach krajowych

³⁾ ceny zbytu z podatkiem VAT